

Zrcadlo, zrcadlo, řekni který, na planetě zdejší, jazyk je ze všech nejkrásnější? Odpověď na tuto otázku není jednoduchá a každý má své oblíbené jazyky. Na soutěži jazykové krásy v roce 1934 v Paříži však ukrajinština obsadila třetí místo hned po francouzštině a perštině. Ale vlastně si nejsme vědomi, že by se konaly nějaké novější soutěže jazykové krásy!

Irština nemá slova pro „ano“ nebo „ne“. K zodpovězení otázky se používají slovesné tvary. Takže odpověď na „Prodali dům?“ bude „(oni) prodali“ nebo „(oni) neprodali“. Anebo v irštině: „Ar dhíol siad an teach? Dhíol. Níor dhíol.“ Přestože irština nemá slova pro „ano“ a „ne“, má mnoho jedinečných slov, stejně jako jazyk na další stránce...

Ve španělštině existuje výraz „¡el mundo es un pañuelo!“ („svět je kapesník“), užívaný k tomu, abychom naznačili naše překvapení, když někoho náhodou potkáme na nečekaném místě, čímž ukážeme, že svět je mnohem menší, než jsme si ve skutečnosti mysleli. A není to vlastně to, o čem jazykové učení a učení o jiných kulturách vlastně je? Španělština je skutečně světovým jazykem a 20 zemí má španělštinu jako oficiální jazyk - ¡Olé!

Lucemburština získala svou písemnou podobu poměrně nedávno. Lucemburština byla tradičně psána jen zřídka, takže neexistovala žádná oficiální pravidla pravopisu a gramatiky, dokud je vláda nezavedla zhruba před 40 lety (v roce 1984). A co znakové jazyky, můžeš je napsat? Přejdi na další stránku a zjisti to.

Romština byla donedávna předávána další generaci výhradně ústně, takže neexistuje obecně přijímaná písemná norma. Jednotlivé romské varianty jsou psány abecedami, které často vycházejí z okolního dominantního jazyka, kde žije romská skupina. Přesto je dnes možné číst politické texty, noviny, a dokonce i Shakespeara, v romštině!

Fríština je pravděpodobně angličtině nejpodobnějším živým jazykem. „De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflik mei de sêfte wyn.“ Víš, co to znamená? Porovnej větu s anglickou verzí: „The sun is warm and the light from the sun-shining feels good with the soft wind.“

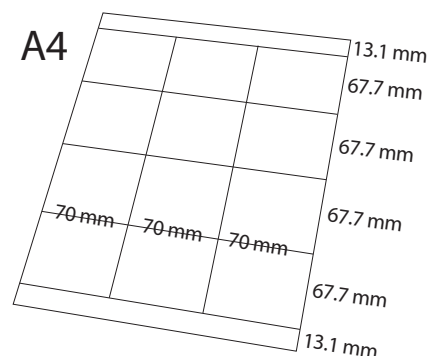
Holandština má velmi zvláštní slovo: „gezellig“. Je to jedno z nejpoužívanějších holandských slov a v závislosti na kontextu ho lze přeložit jako pocit útulnosti, zábavy nebo příjemné atmosféry. Může také naznačovat pocit sounáležitosti, čas strávený s blízkými anebo setkání s kamarádem nebo kamarádkou po dlouhé době. Například: „Strávili jsme gezellige večer hraním her a zábavou...“

Pokud budeš chtít říci v katalánštině, že na tvou narozeninovou oslavu přišlo jen pár přátel (což se ti snad nikdy nestane!), stačí říct „quatre gats“ nebo „čtyři kočky“ a všechno bude jasné. Než si tedy postěžuješ na svou trapnou párty, nezapomeň říci „Gràcies!“ („děkuji“) čtyřem kočkám, které se na ní objevily!

„Der er ingen ko på isen“ je dánské vyjádření „na ledě není žádná kráva“, ale jeho skutečný význam je „není problém“. Pokud tedy na ledě nevidíš žádné krávy, mělo by být vše v pořádku. Jak sis pravděpodobně již všiml/-a, mnoho jazyků rádo používá zvířata v idiomech!

Slovo „abeceda“, tedy „alphabet“, vzniklo z prvních dvou písmen řecké abecedy: „alfa“ a „beta“. Řekové v současné době píšou zleva doprava, stejně jako ostatní evropské jazyky, ale vždy tomu tak nebylo. Na začátku se mohlo psát zprava doleva, a dokonce střídání směrů po řádcích.

Finština je jedním z mála národních jazyků v Evropě, který není indoevropský. Je součástí jedné jazykové rodiny společně s estonštinou a maďarštinou. Existuje mnoho věcí, které můžete ve finštině říci jediným slovem. Takže „istun“ by znamenalo „posadím se“, „istahtaisin“ by vyjádřilo „na chvíli bych si sedl“, „istahdan“ pak „na chvíli si sednu“ a „istahtaisinkohan“ by se řeklo „zajímalo by mě, jestli bych si mělnachvilisednout“.

Ahoj! Jmenuji se Lara! Přidej se ke mně na fascinující cestě krásnými jazyky Evropy! Začneme naši cestu v "krasaviku"...

Počkat! Kde? "Krasavik" (duben) je nejkrásnější měsíc v Bělorusku, proto ho Bělorusové pojmenovali "krásný". Kdo by neměl rád jarní období?

V zemi pizzy, těstovin a sýrů není překvapením, když někdo dostane „abbiocco“. Např. v angličtině neexistuje přesný ekvivalent, ale „abbiocco“ označuje pocit, který člověk má, když sní velké množství jídla... Najdeš v češtině takové? Otoč list na další stránku a objev další jedinečné slovo související s jídlem...

Lotyši rádi zpívají! „Dainas“ jsou lotyšské lidové písně, které zachycují starověkou lotyšskou moudrost. „Dainas“, vytvořené před více než tisíci lety a zachovávané v mluvené podobě, byly součástí oslav (jako každoroční svatojánská oslava v hlavním obrazu), každodenní práce i úvah o životě. Dohromady existuje více než 1,2 milionu „dainas“!

Maltština je nejmenším oficiálním jazykem EU, co do počtu mluvčích. Zní podobně jako feničtina, kterou se mluvilo v oblastech kolem starověkého Středomoří před 3 000 lety. Maltština je jediným jazykem v Evropě, který patří do afroasijské jazykové rodiny, a také jediným jazykem z této rodiny, který používá latinku. Přejdi na další stránku a ukážu ti jeden dost izolovaný jazyk...

Estonci milují samohlásky! Role samohlásek v estonštině patří k největším ze všech evropských jazyků. V estonštině existuje mnoho slov jako „Jäääär“ (okraj ledu), „Töö-öö“ (pracovní noc) nebo „Õueiaääre“ (okraj plotu)! Nyní ti ukážu jazyk, v němž je možné vytvořit celou větu obsahující pouze samohlásky...

Ten, kdo není vyznavačem samohlásek, si zamiluje češtinu! Náš jazyk miluje souhlásky. V našem jazyce jsou zcela běžná slova, která jsou tvořena pouze souhláskami, jako například „krk“, „prst“ nebo „smrk“. Dalším skvělým jazykolamem je věta „Chrt pln skvrn zdrhl z Brd“. Tuto lásku k souhláskám sdílí i naši sousedé – uhádneš, kteří?

Mezinárodní znakový jazyk je často používán mezi uživateli znakového jazyka z různých zemí, kteří nemají společný jazyk – jak název napovídá, je to mezinárodní jazyk. Lze ho zapsat několika způsoby. Určité symboly se například používají k popisu tvaru ruky a pohybu znaku, stejně tak i k vyjádření mimiky. A protože jsme tolik mluvili o abecedách...

Litevština je jedním z nejstarších mluvených jazyků na světě, a dokonce má slova podobná starověkému sanskrtu, například „vyras“ (muž), „šuo“ (pes), „avis“ (ovce). To znamená, že Litevci dokážou rozpoznat některá slova, když poslouchají tento indický jazyk. Začínám mít hlad, dám si něco k jídlu...

Když Albánci kroutí hlavou ze strany na stranu, neznamená to „ne“, ale naopak „správně, souhlasím, poslouchám“. Naopak kývnutí hlavy nahoru a dolů neznamená „ano“. Znamená to „promiň, obávám se, že ne“ a spíše tento pohyb doprovází špatné zprávy. Bud' proto při kývání hlavou v Albánii obzvlášť opatrný/-á – možná jsi právě souhlasil/-a s něčím, co jsi nechtěl/-a!

V galicijštině existuje 60 až 100 slov, která se týkají různých druhů deště. Pokud bys někdy byl/-a v Galicii, budeš vědět proč! Například „babuňa“ označuje déšť, který zní jako malé dítě, „torbón“ déšť s hromy a blesky a „ballón“ silné, ale krátce trvající deště, které trvají několik dní...

Věděl/-a jsi, že francouzština má jiný způsob počítání mezi 70 a 99? Pro číslo 75 se tedy doslova říká „60 plus 15“. Kromě toho u čísla 80 se říká „4 krát 20“! 96 je tedy „4 krát 20 plus 16“. Francouzi musí být dobří matematici! Francouzština je také považována za jeden z nejkrásnějších jazyků a... chceš hádanku?

Švédština vynalezla dokonalé slovo pro vyjádření rovnováhy a pro frazém „ne příliš málo, ne příliš moc... ale jen správné množství“, ve švédštině jednoduše „lagom“. Takže ve švédštině můžeš hezky říci, že jsi právě jedl/-a „lagom“! Mluvili jsme hodně o jedinečných slovech, pojďme se tedy také podívat na některá jedinečná slovní spojení...

Srbština je jedním z mála evropských jazyků, které používají azbuku i latinku. Rodilí mluvčí umí obě písma používat stejně dobře. Srbština, v porovnání s jinými slovanskými jazyky, používá jednu z nejkratších azbuk: obsahuje 30 písmen. Když už mluvíme o abecedách... Ukážu ti jazyk s velmi jedinečnou abecedou.

Své reakce obvykle vyjadřujeme krátkými frázemi nebo slovy, která nemají žádný konkrétní význam. Makedonština má jeden skvělý způsob, jak to udělat – s „Lele“! „Lele“ může znamenat „Ach můj bože!“ nebo „Ach jo!“, navíc můžeš přidat tolik „lele“, kolik chceš. Dalo by se tedy říci „Lele lele lele! Jaký pěkný pes!“. Otočením listu na další stránku objevíš jazyk bez „ano“ nebo „ne“...

Rumunština má také velmi ráda samohlásky. Rumunština dokonce dokáže vytvořit smysluplnou větu, která se skládá pouze ze samohlásek: „Oaia aia e a ei, eu i-o iau“ znamená „Ta ovce je její, já ji беру“. Existuje také několik jazyků, které se snaží samohláskám zcela vyhnout...

Ve slovinštině je, oproti jiným jazykům, velmi zvláštní tvar pro vyjádření 2 osob! Ve slovinštině se užívá nejen jednotné číslo (pro 1 člověka) a množné číslo (pro mnoho lidí), ale také forma pro přesně 2 osoby! Pokud tedy chceme říci „já a ty“, stačí říct „midva“ (my dva muži nebo jeden muž a jedna žena) nebo „midve/medve“ (my dvě ženy). Když už mluvíme o číslech... dále ti chci ukázat jazyk se zajímavým systémem počítání...

Norština má mnoho slov, která mají „obří“ vliv na další, vcelku rozříšené, jazyky. Kdo nikdy neslyšel o „trollovi“? Pokud je pro tebe „troll“ trochu strašidelný (pro mě taky!), tak můžeš raději myslet na krásné norské „fjordy“. A pokud ty podpoří tvou chuť cestovat, nezapomeň na slovo „egg“ („vajičko“), které je také norského původu.

Jazyky obecně patří do jazykových rodin a sdílejí s ostatními mnoho charakteristik, ale baskičtina je téměř jedináček... Je považována za jeden z nejstarších evropských jazyků a její původ zůstává záhadou. Pokud se tedy chceš připojit k exkluzivnímu klubu a stát se „euskdunou“ (baskickým mluvčím), zkus tento jazyk!

Němčina je jedním z jazyků s nejděššími slovy. K popisu věcí se jednoduše spoují různá slova, aby se stala novým. Slovo pro kvalifikační zápas o mistrovství světa ve fotbale by tedy bylo „Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel“. Některá slova mohou být trochu matoucí, pokud nevíš, jaká slova byla spojena, jako například „Urinsekten“, ale to tě nechám vyřešit samostatně!

„Bulhaři také kývnou na „ne“ a kroutí hlavou na „ano“. Další neobvyklou charakteristikou bulharštiny je, že je jedním z mála slovanských jazyků bez pádů. Mělo by tedy být snazší se učit bulharštinu, než se učit češtinu, která má 7 pádů! Bulharština sdílí tuto vlastnost pouze s makedonštinou.“

Ázerbájdžánština také používá „o“ pro „on“, „ona“ i „ono“. Ale to není jediné, co mají Turci a Ázerbájdžánci společné. Slova jako „s“ nebo „pro“ se nevyskytují před podstatným jménem, ale za ním: v ázerbájdžánštině by tedy „s mojí matkou“ bylo „anam ilə“ nebo doslova „moje matka s“. Další speciální vlastností je, že když se v ázerbájdžánštině píše latinkou nebo azbukou, píše se zleva doprava, píšeli se arabským písmem, pak zprava doleva.

Severní sámština je jedním ze sámských jazyků a mluví se jí v severoevropských zemích. Proto není divu, že má mnoho slov k popisu různých druhů sněhu a ledu. Například „čahki“ je tvrdá sněhová koule, která se hází ve vážných sněhových soubojích, „vahca“ je čerstvý nebo sypký sníh a „soavli“ je rozbředlý sníh.

Ruština má jedno jedinečné slovo, které popisuje vrstvu ledu, která se usazuje poté, když díky vzestupu teploty led roztaje a pak znovu zamrzne: „Гололедуца“ („gololedica“), což se zhruba překládá jako „nahý list ledu“. A věděl/-a jsi, že v Evropě je dvakrát tolik rodilých mluvčích ruštiny než angličtiny?

Bosenština je velmi podobná chorvatštině a srbštině, ale dá se říci, že má silné spojení s turečtinou: zhruba 400 let byla Bosna součástí Osmanské říše, a proto si osvojila mnoho slov převzatých z turečtiny, například „minđuše“ („náušnice“), „bujrum“ („nabídněte si“), nebo „avlija“ („vnitřní dvůr“).

Ano, i Slováci mají rádi souhlásky! Mnoho slovenských slov je tvořeno zcela nebo většinou souhláskami, například slova „vr̂b“ („vrba“), „štvr̂t“ („čtvrtina“) nebo „smrt“ („smrt“). Slovenština je také považována za jazyk, kterému mluvčí jiných slovanských jazyků nejnárodněji porozumí. Přejdi na další stránku a objev jazyk ryze ekonomický...

Spolu se srbštinou a bosenštinou je chorvatština jedním z jihoslovanských jazyků, které mají mnoho společného. Tyto jazyky jsou si natolik podobné, že si jejich mluvčí mohou snadno rozumět. Nejkratší chorvatská slova se skládají pouze z jednoho písmene – „a“ (ale, a), „o“ (o), „u“ (v), „i“ (a), „s“ (s, se, z) nebo „k“ (k).

Gruzínské slovo „Shemometchama“ znamená jíst, i přestože je člověk sytý, protože jídlo chutná tak dobře. Zhruba to znamená „omylem jsem to celé snědl/-a“. Gruzínština má také jedno z nejpůsobivějších písem na světě. Na další stránce ti ukážeme slovo, které popisuje množství, které všichni čas od času chceme vyjádřit...

Turečtina je jazyk bez pohlaví! Existuje jedno slovo pro „on“, „ona“ a „ono“, nebo lépe řečeno, ve skutečnosti jen jedno písmeno – „o“. Je tedy možné popsat osobu turecky, aniž by bylo uvedeno, zda jde o chlapce, nebo dívku. Otoč na další stránku a podívej se, který další jazyk sdílí tuto podobnost s turečtinou...

Island nemá blízké sousední země a jazyk, který si Vikingové přinesli v 9. a 10. století, se za ta staletí příliš nezměnil, jak by člověk předpokládal. Islandština se vyhýbá používání cizích slov a upřednostňuje vytváření nových slov ze starověkých vikingských slov. „Tölva“, slovo pro počítač, je tedy vytvořeno ze starých slov „tala“ („číslo“) a „völva“ („jasnovědkyně“).

Maďarština je, díky 26 gramatickým pádům a mnoha složitým pravidlům, jedním z nejtěžších jazyků. Ale stojí za námahu, protože je velmi šikovná na zachycení speciálních okamžiků jedním slovem. „Aranyhíd“ je doslova „zlatý most“, ale znamená „zářivý odraz slunce na vodní hladině“.

Rétorománština je nejméně známý ze čtyř oficiálních jazyků Švýcarska. Její historie začíná před narozením Krista: římská latina, která ovládla oblast mezi Rhétskými Alpami a Dunajem, se mísila s jazyky místních lidí. Z této směsi se postupně vyvinula Rétorománština – a dodnes se stále mění!

Velšské „Llanfairpwllgwyngyllgogrychwyrndrobwlllantysiliogogoch“ je nejdelším místním názvem v Evropě a druhým nejdelším na světě. Přibližně znamená „Svatomariánský kostel v dutině bílé lísky poblíž rychlého vodního víru sv. Tysilia z červené jeskyně“. Obrát list a objev jazyk, který se může délkou slov podobat velšským vlastním jménům místním...

Polština má mnoho zábavných idiomů. Pokud tedy například polsky řekneš „nie mój cyrk, nie moje małpy“, znamenalo by to doslova „ne můj cirkus, ne moje opice“. Tato fráze však nemá nic společného s opicemi, ale znamená „to není můj problém“. Existuje další jazyk, který dokáže zábavným způsobem vyjádřit něco podobného...

Angličtina je nejvíce užívaným jazykem na světě. Na světě je téměř 1,3 miliardy anglicky mluvících osob, ale pouze přibližně jedna třetina jsou rodilí mluvčí. Když mluvíme stejným jazykem, rozumíme si a uvědomujeme si, kolik věcí sdílíme. Potom se svět nakonec nezdá tak velký.

Arménština používá abecedu, která je ve srovnání s jinými evropskými jazyky zcela jedinečná. Byla vytvořena asi před 2 400 lety! Protože jsou Arméni velmi hrdí na svou abecedu, dokonce vytvořili pomník pro své jedinečné znaky. Arménie slaví v říjnu svůj vlastní speciální jazykový den, Den svatých překladatelů.

Nemusíš portugalštinu považovat za světový jazyk. Nicméně jí mluví celá Brazílie, tudíž je na světě více než 220 milionů rodilých mluvčích! Portugalština je tak sedmým nejvíce užívaným jazykem na světě! Portugalský mluvčí obecně rozumí španělštině, galicijštině a italštině, protože tyto jazyky jsou si velmi podobné. Když už mluvíme o galicijštině...